

Tentamen BI Kaleidoscoop

20 oktober 2003
13:30-16:30

Vrije Universiteit Amsterdam
Wiskunde & Informatica

Het tentamen bestaat uit twee delen. Deel I beslaat open vragen over het boek, de hoorcolleges, de gastcolleges en de artikelen. Deel II bestaat uit een case-opdracht waarin je gevraagd wordt je opgedane kennis toe te passen op een praktisch probleem.

Beantwoord de vragen in lopende zinnen. Ook Engels mag, maar dan wel alles in het Engels. Leesbaar schrijven is een voorwaarde om beoordeeld te worden. Bij de beoordeling telt zwaar mee in hoeverre je de theorie uit het boek en de colleges gebruikt in je antwoorden. Succes!

Weging:

70 punten voor de theorie

1a:4	2a:5	3a:4	4a:3	5a:4	6a:3
1b:6	2b:3	3b:4	4b:3	5b:5	6b:3
1c:3	2c:6	3c:3	4c:3		6c:4
1d:4					
-----+	-----+	-----+	-----+	-----+	-----+
17	14	11	9	9	10

30 punten voor de case

Cijfer = Totaal aantal punten / 10

Deel I

Opdracht 1: Informatiesystemen in Organisaties

- a) Geef een technische en een gedragsdefinitie van een organisatie.
- b) Noem en beschrijf de zes belangrijkste typen informatiesystemen die in bedrijven gebruikt worden.
- c) Wat is informatieasymmetrie?
- d) Welke nieuwe mogelijkheden hebben managers dankzij informatiesystemen bij het ontwerpen van hun organisatie? Noem er minstens vier.

Opdracht 2: Porter

- a) Beschrijf het concurrentiemodel van Porter.
- b) Waarom moet het traditionele concurrentiemodel van Porter worden aangepast in het tijdperk van de digitale onderneming? Motiveer uw antwoord.
- c) Geef van minstens drie primaire activiteiten en minstens drie ondersteunende activiteiten in Porter's waardeketenmodel aan wat voor informatiesysteem het best ingezet zou kunnen worden.

Opdracht 3: Ontwerp van een informatiesysteem

- a) Bespreek het nut van een informatiesysteemplan en beschrijf de verschillende onderdelen van zo'n plan.
- b) Noem en beschrijf twee manieren om de informatie-eisen van een organisatie te bepalen.
- c) Wat is TQM (total quality management) en hoe kunnen informatiesystemen hierin worden ingezet?

Opdracht 4: Het semantische web

- a) Wat is een (intelligente) agent?
- b) Beschrijf in eigen woorden met welk doel talen als XML, RDF en OWL worden ontwikkeld voor het internet.
- c) Wat is het "semantic web" en hoe zou een intelligente agent gebruik kunnen maken van dit web?

Opdracht 5: Organisatiekunde

- a) Noem vier van de structurele kenmerken van alle organisaties.
- b) Geef schematisch aan hoe een machine-bureaucratie er volgens Mintzberg uitziet, beschrijf de kenmerken en benoem de verschillende onderdelen van je schema.

Opdracht 6: Elektronische markten

- a) Verklaar aan de hand van de transactiekostentheorie de opkomst van e-markten.
- b) Visualiseer het antwoord dat je bij a) hebt gegeven met behulp van een figuur (analoog aan de figuur uit het artikel van Malone et al.).
- c) Noem vier mechanismen van dynamische prijsstelling en beschrijf de onderlinge verschillen.

Deel II

Stel je werkt voor een bedrijf dat informatiesystemen op maat ontwikkelt en levert aan andere bedrijven. Een aantal maanden geleden heeft het bedrijf waarvoor je werkt een contract getekend voor een informatiesysteem dat ontwikkeld moet worden voor een producent van wc-brillen. Jij bent aangesteld als projectleider van een team van IT-professionals die samenwerken aan de implementatie van het genoemde informatiesysteem.

Eén van de teamleden is een oude bekende van je. Toen je begon te werken voor dit bedrijf hielp hij je om je al snel thuis te voelen en sindsdien heb je al in heel wat projecten met hem samengewerkt. Je luncht regelmatig met hem en bent ook al een paar keren met hem en zijn vrouw uit eten geweest.

De deadline van het project is over een week. Op dat moment vraagt deze oude bekende of hij donderdag vrij kan krijgen omdat hij zijn 25ste trouwdag thuis met zijn vrouw wilt vieren. Je weet dat hij de afgelopen maanden goed werk heeft geleverd, maar er is nog veel werk te doen en je kunt zijn deskundigheid daarbij goed gebruiken. Je zegt hem dat je er over na moet denken.

Een paar uur later komt één van de andere teamleden bij je. Je kent hem alleen van het lopende project en eigenlijk mag je hem niet zo. Hij vertelt je dat zijn zus hoogzwanger is, en uitgerekend is op donderdag. Ook hij vraagt je of hij donderdag vrij kan krijgen, temeer daar de vader ervandoor is en hij onder deze omstandigheden bij zijn zus wil zijn.

Het is aan jou om te bepalen óf en aan wie je vrij geeft.

Opdracht:

Beschrijf allereerst wat je initiële keuze zou zijn. Bespreek waarom je deze keuze maakt, en welke belangen hierbij voor jou het zwaarst wegen.

Geef vervolgens een degelijk onderbouwde analyse van bovenstaand dilemma (denk aan de verschillende stappen die je in zo'n analyse hoort te doorlopen), waarin je gebruik maakt van tenminste twee van de ethische grondbeginselen die in het boek worden genoemd.

Leg aan de hand van bovenstaande casus ook uit wat het verschil is tussen verantwoordelijkheid, toerekenbaarheid en aansprakelijkheid. Bespreek ook bij welke belanghebbende partijen in de casus hierboven de verantwoordelijkheid, toerekenbaarheid en aansprakelijkheid ligt.